

НІНА ЄВГЕНІВНА КРУТІКОВА

Нещодавно ми святкували її 95-річний ювілей. Ювілей, який зібрав надзвичайно багато людей: її учнів — безпосередніх і не тільки, а ще й науковців, справжніх істориків літератури. А це означає, що вони вчилися і вчать, користуючись її працями, створеними впродовж багатьох років. Усі встигли висловити її слова любові, поваги й подяки. А вона встигла нас почути. Так мало відбутись, бо Ніна Євгенівна була щасливою людиною — вона прожила довге життя у творчій праці. Працювала щодня, віддано, захоплено і плідно. Останню її статтю “Україна в поезії і прозі І.Буніна” наш журнал надрукував у першому числі за цей рік. І там же була презентована її нова книжка про М.Гоголя. На жаль, уже остання. Це такий рідкісний випадок, коли роки не змогли відібрати в людини ні творчих здібностей, ні прагнення до творчої праці.



Тепер увесь величезний творчий спадок дослідниці залишився нам. Вона вміла бути справжнім істориком літератури: поважала факти, вибудовувала їх в історичній послідовності, що є гарантією виваженості суджень і оцінок.

Ніна Євгенівна залишила нам ще й інші важливі уроки: як бути не просто філологом-русистом, а саме українським русистом. Назви й сутність її останніх досліджень — яскравий цьому доказ.

Член-кореспондент НАН України, доктор філологічних наук, професор Ніна Євгенівна Крутікова народилася 27 січня 1913 року. Свій трудовий і творчий шлях вона почала з викладацької роботи. Декілька років працювала в Київському університеті. У 1940-і роки вона вже сформувалася як блискучий викладач і самобутній талановитий науковець. Її вчителем і керівником був академік О.І.Білецький, він уважно й зацікавлено спостерігав за зростанням здібної учениці. На початку 1950-х років Н.Є.Крутікова стала його заступником на посаді директора Інституту літератури ім. Т.Г.Шевченка Академії наук України. Усе подальше її життя пов'язане з Інститутом, де вона працювала понад 50 років.

У 1967-1987 роках, а потім ще в 1994-1996 роках, Ніна Євгенівна очолювала відділ російської літератури. Це були часи справжнього розквіту української русистики і формування своєї школи. У ці роки особливо виявив себе її талант чуйного й уважного керівника, організатора науки.

Н.Є.Крутікова — авторка багатьох фундаментальних праць з історії російської й української літератур XIX ст. та початку XX ст. Її улюбленими письменниками були класики, ті, чия творчість не може застаріти: Гоголь, Толстой, Достоєвський, Бунін, Нечуй-Левицький, Марко Вовчок. Творчість Гоголя посідала особливе місце — першу роботу про нього створено в 1952 році, останню — у 2007.

Усе життя Ніни Євгенівни свідчить про справжню глибоку любов до праці, ця особлива відданість науці до останніх днів життя допомагала їй долати тягар літ і втому та зберігати творчу насагу. 2002 року була нагороджена Орденом Княгині Ольги III ступеня.

Вона мала велику щасливу родину. І була центром цієї родини.

Ніна Євгенівна любила Інститут літератури, де працювала майже все своє життя. Її завжди цікавило все, що відбувається в Інституті, у сусідніх відділах, вона раділа успіхам колег і разом з ними переживала їх труднощі, бо була незмінно доброзичлива.

Сьогодні ми гостро відчуваємо втрату і глибоко сумуємо. Ми збережемо пам'ять про нашого Вчителя й нашого друга, нашу дорогу Ніну Євгенівну.